

Ferðamálaráð
Málþing um umhverfismál
Stykkishólmi 18. okt. 2002

Sjálfbær þróun í ferðapjónustu

enviromice

Stefán Gíslason, UMÍS ehf.
MSc Umhverfisstjórnun
verkefnisstjóri Staðardagskrá 21
Samband íslenskra sveitarfélaga

Sjálfbær þróun =

„þróun sem gerir okkur kleift að mæta þörfum okkar án þess að stefna í voða möguleikum komandi kynslóða á að mæta þörfum sínum“

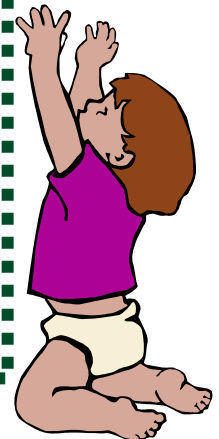
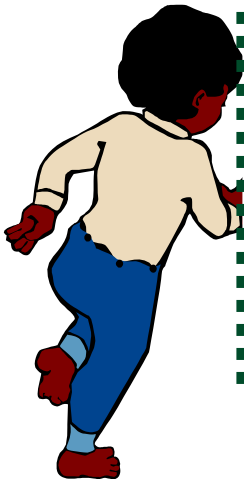
(Brundtlandnefndin 1987)

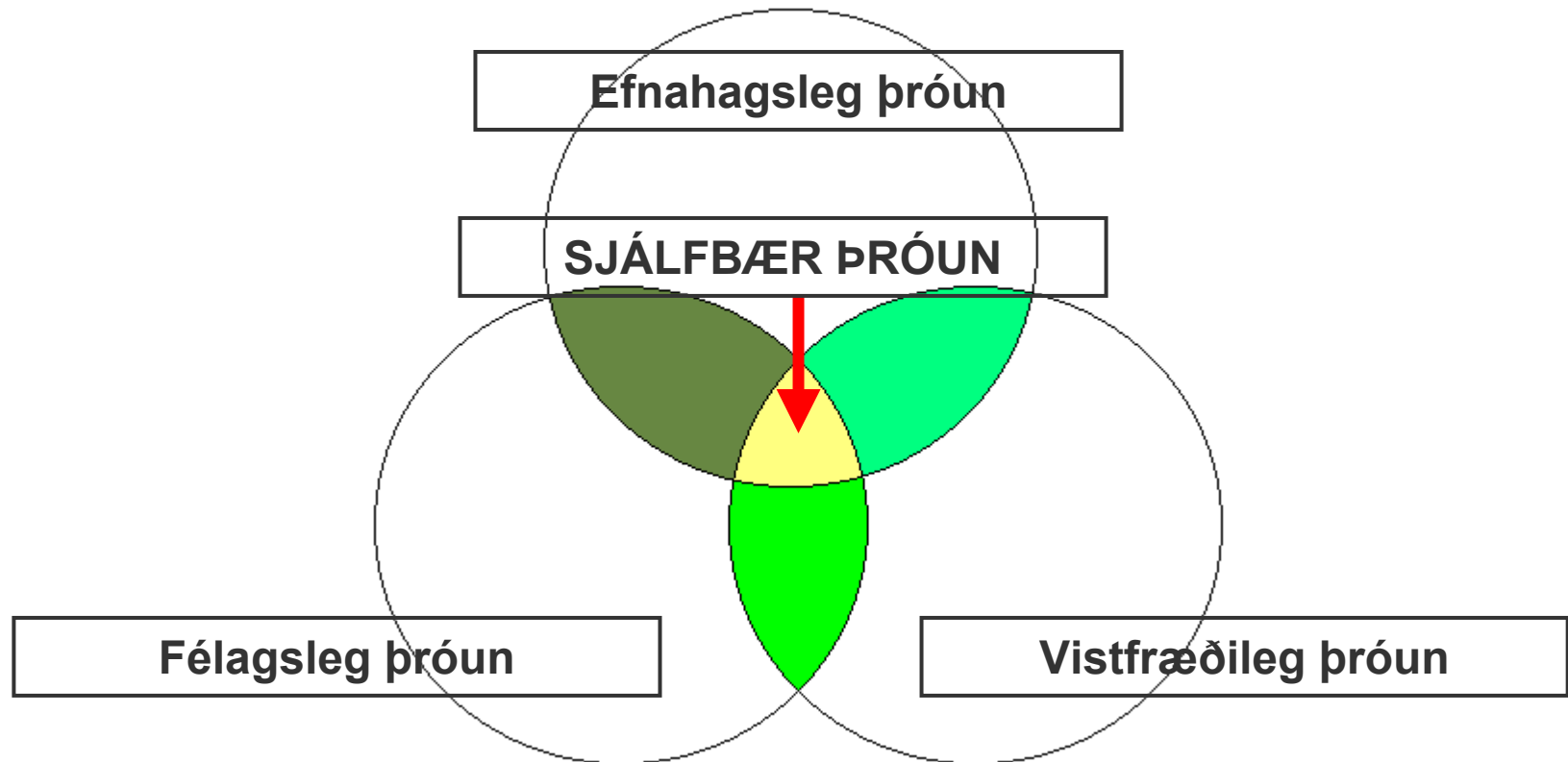
... eða

„Við fengum jörðina ekki í arf frá forfeðrum okkar, við höfum hana að láni frá börnunum okkar“

(Chief Seattle 1854(?))

Þrjú þættir sjálfbærrar þróunar

Byggt á: ICLEI. *The Local Agenda 21 Planning Guide*. Kanada, 1996

„Sjálfbær ferðapjónusta“

„Sjálfbær ferðapjónusta er hvers konar þróun eða starfsemi í ferðapjónustu, sem ber virðingu fyrir umhverfinu, tryggir verndun náttúrulegra og menningarlegra auðlinda til langs tíma, og er ásættanleg og réttlát frá félagslegu og efnahagslegu sjónarmiði“

Hvers vegna vottun?

Spurning: Hvað skiptir máli?

Svar: Góð umhverfisleg frammistaða = umhyggja og virðing fyrir umhverfi og samfélagi

⇒ minnkandi neikvæð umhverfisáhrif

⇒ skref í átt að sjálfbærri þróun

Spurning: Er það þá ekki nóg?

Svar: Nei !

Spurning: Hvers vegna ekki?

Svar:

..... á næstu glæru .....

Hvers vegna vottun?

Spurning: Hvers vegna er ekki nóg „að vera góður“?

Svar: Yfirlýsingar um góða umhverfislega frammistöðu eru oft notaðar við markaðssetningu (í ferðapjónustu sem í öðrum greinum). Slíkar upplýsingar frá seljanda þjónustunnar geta verið villandi, viljandi eða óvart, þ.e. dregið upp fegurri mynd en raun er á.

Grænvottur !!

Niðurstaða: Einhliða yfirlýsing um umhverfislegt ágæti er ekki nóg. Slík yfirlýsing verður að vera vottuð af óháðum aðila (þriðja aðila) til að vera trúverðug!

environice

Hvaða vottun ?

Valkostir íslenskra ferðapjónustufyrirtækja:

1. Einstök fyrirtæki:

a) Norræni Svanurinn

- Opinbert umhverfismerki Norðurlandaráðs
- “Type 1” - merki = uppfyllir kröfur ISO 14024
- Upphaflega einkum “produkt-miðað”, í vaxandi mæli “process-miðað”
- Hingað til aðeins fyrir hótél, framvegis fyrir gististaði

b) Green Globe 21

- Alþjóðlegt vottunarkerfi ferðapjónustunnar
- Einkum “process-miðað”, en einnig áhersla á “produkt”
- Fyrir hvers konar ferðapjónustufyrirtæki

Hvaða vottun ? (frh.)

1. Einstök fyrirtæki: (frh.)

c) ISO 14001

- Alþjóðlegur staðall fyrir umhverfisstjórnunarkerfi
- Algjörlega “process-miðað”
- Fyrir hvers konar fyrirtæki

d) Miljøfyrtårn (Umhverfisvitinn)

- Heimasmíðað norskt kerfi
- “Produkt og process-miðað”
- Einfaldur leiðarvísir
- Fyrir margs konar ferðapjónustufyrirtæki
- Aðeins hugsanlega á leið til Íslands

Hvaða vottun ? (frh.)

2. Áfangastaðir

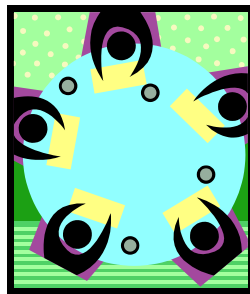
a) Green Globe 21

- Alþjóðlegt vottunarkerfi ferðapjónustunnar
- Eina alþjóðlega vottunarkerfið fyrir áfangastaði

Sameiginleg stjórnun áfangastaða

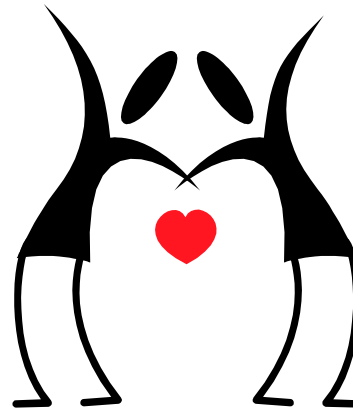
- Umhverfisstarf einstakra ferðapjónustufyrirtækja er mikilvægt! En til að nálgast markmiðið um sjálfbæra þróun þarf að beina athyglinni í auknum mæli að áfangastaðnum í heild. Þar verða fyrirtækin og sveitarfélögin að vinna saman !
- Slíkt samstarf er nauðsynlegur og sjálfsagður hluti af Staðardagskrá 21 !

Hvað er sameiginlegt?

Sveitarfélögin og ferðapjónustufyrirtækin:

- sömu svæði
- sömu auðlindir
- sömu hagsmunir
- sama ímynd

UMÍS ehf. Environice
Bjarnarbraut 8,
310 Borgarnes
© Stefán Gíslason, 2002